

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 «Туризм»
за освітньою програмою
Економіка та організація туристичної діяльності

на тему: **«Стан та перспективи розвитку спортивного туризму на півдні України»**

Виконавець:

студентка 4зф10 групи

ЦЗВФН

Афтаєва Марта Максимівна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доц

Нечева Наталя Валеріївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Стан розвитку спортивного туризму на півдні України є досить різним в залежності від регіону. На сьогоднішній день вже є певний розвиток цієї галузі на Півдні України, але варто зазначити, що є ще значний потенціал для подальшого розвитку.

Одним з найбільш розвинутих напрямків спортивного туризму є водні види спорту. На Півдні України є багато річок, озер та водосховищ, що дає можливість проводити різноманітні водні розваги та змагання. Також є розвинутий інфраструктурний потенціал для проведення сплавів на каяках, водних прогулянок та риболовлі.

Зараз на півдні України спостерігається зниження туристичного потоку через війну та політичну нестабільність. Однак, спортивний туризм може стати однією з альтернатив для туристів, які шукають активний відпочинок. Зокрема, в регіоні є великий потенціал для розвитку гольф-туризму, рибальства, піші прогулянки, велосипедні тури та інші види спортивного відпочинку. Крім того, потрібно звернути увагу на екологічний аспект спортивного туризму, щоб зберегти природні ресурси та зберегти красу природи регіону для майбутніх поколінь.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз стану та визначення перспектив розвитку спортивного туризму на півдні України.

Завдання дослідження:

- охарактеризувати теоретичні засади спортивного туризму як виду спорту та активної рекреації;
- узагальнити склад і структура спортивного туризму;
- з'ясувати матеріальну базу та правила організації спортивного туру;
- визначити нормативно-правові та організаційні аспекти організації спортивного туризму в Україні;
- дослідити тенденції розвитку спортивного туризму на півдні України;
- проаналізувати використання міжнародного досвіду розвитку спортивного туризму;

- запропонувати альтернативну програму спортивного туру на Півдні України.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення розвитку спортивного туризму на півдні України.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних питань перспектив розвитку спортивного туризму на півдні України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (54 найменувань) та 2 додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 74 сторінки комп'ютерного тексту. Робота містить 16 таблиць, 11 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ У ДОСЛІДЖЕННІ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ»** охарактеризовано теоретичні засади спортивного туризму як виду спорту та активної рекреації та узагальнено склад і структура спортивного туризму, з'ясовано матеріальну базу та правила організації спортивного туру.

У другому розділі **«АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ»** визначено нормативно-правові та організаційні аспекти організації спортивного туризму в Україні, досліджено тенденції розвитку спортивного туризму на півдні України.

У третьому розділі **«РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ УДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ»** проаналізовано використання міжнародного досвіду розвитку спортивного туризму та розроблено альтернативну програму спортивного туру на Півдні України.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У першому розділі кваліфікаційної роботи охарактеризовано теоретичні засади спортивного туризму як виду спорту та активної рекреації. Спортивний туризм - це складова сучасного туризму, найбільш активна і динамічна частина туристської діяльності, що базується на громадських засадах.

2. Узагальнено склад і структура спортивного туризму. За видами спортивний туризм поділяється на: пішохідний туризм, лижний туризм, гірський туризм, водний туризм, спелеотуризм, вітрильний туризм, на засобах пересування - розділ, що включає в себе велосипедні, кінні та авто- та мото- подорожі, комбінований туризм – подорожі, що поєднують в собі елементи різних видів туризму. Однією з основних функцій спортивного туризму є оздоровча. Тому сьогодні спортивний туризм ми іноді іменуємо спортивно-оздоровчим. Оздоровча цінність туризму полягає у тому, що природа взаємодіє з людиною, виконуючи стосовно неї низку важливих функцій: реабілітаційну, психотерапевтичну, естетичну, пізнавальну.

3. З'ясовано матеріальну базу та правила організації спортивного туру. Будь-який туристський похід починається задовго до виходу групи на маршрут і закінчується, коли вирішуються питання з підбиттям підсумків та оформленням усіх документів, а не після завершення активної частини подорожі – організаційний етап, етап підготовки, проведення походу та підбиття підсумків. Основні вимоги, які мають виконуватися під час підготовки та проведення спортивної частини туру (походу):

- 1. Забезпечення стабільності маршрутів. Стабільність, незмінність, традиційність маршруту сприяють:
- 2. Забезпечення необхідної (високої) якості обслуговування.
- Врахування сезонності та погодних умов.
- Охорона навколишнього середовища.
- Забезпечення рентабельності

- Забезпечення безпеки.

4. У другому розділі кваліфікаційної роботи визначено нормативно-правові та організаційні аспекти організації спортивного туризму в Україні. Усі нормативно-правові акти в галузі туризму (у тому числі і спортивного) можна поділити на дві групи:

- ✓ міжнародні акти, ратифіковані Україною, що, згідно з Конституцією, є частиною національного законодавства й повинні виконуватися всіма громадянами України.
- ✓ національні (внутрішньодержавні) нормативно-правові акти, прийняті Верховною Радою України та іншими органами держави.

Організація спортивного туризму в Україні регулюється законодавством та організаційними заходами. Нормативно-правова база організації спортивного туризму включає наступні законодавчі акти:

- Закон України «Про туризм» від 15.05.2019 р. № 2629-VIII;
- Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 18.12.2012 р. № 4952-VI;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, затвердження та реалізації програм розвитку туризму» від 12.10.2011 р. № 1106.

5. Досліджено тенденції розвитку спортивного туризму на півдні України. В цілому, для розвитку спортивного туризму на півдні України необхідно звернути увагу на можливості та переваги, такі як привабливість природних об'єктів та потенційний розвиток інфраструктури, а також вжити заходів для покращення умов безпеки та збереження довкілля, розповсюдження цікавої інформації щодо корисного впливу спортивного туризму на фізичне та ментальне здоров'я людини. Однією з головних тенденцій розвитку спортивного туризму на півдні України є збільшення кількості людей, які займаються активним відпочинком. Це пов'язано з тим, що люди все більше розуміють важливість здорового способу життя та

занять спортом. Також, розвиток інфраструктури для спортивного туризму на півдні України сприяє збільшенню популярності цієї форми відпочинку. За останні роки розвиток спортивного туризму на півдні України прискорився. Області, які розташовані на півдні країни, мають великий потенціал для розвитку спортивного туризму завдяки своїй природі та історичним та культурним пам'яткам. У Запорізькій області популярними видами спортивного туризму є велотуризм та каякінг, які відбуваються вздовж річок та озер. Також тут є багато місць для пішохідних походів та альпінізму. В Миколаївській області туристи можуть насолоджуватися каякінгом на річках та відвідувати заплавні ліси та озера. Тут також є можливість заняття парашутизмом та скайдайвінгом. В Одеській області популярними видами спортивного туризму є велотуризм та піші прогулянки вздовж берега Чорного моря. Крім того, тут можна спробувати кайтсерфінг та скейтбордінг на пляжах Одеси. У Херсонській області популярними видами спортивного туризму є велотуризм та каякінг на Дніпрі та інших річках. Тут можна також зайнятися водними видами спорту, такими як водний скінг та вейкбордінг. Загалом, спортивний туризм на півдні України розвивається досить активно. Мета – збільшення кількості туристів, які віддають перевагу активному відпочинку, спонукає розвивати інфраструктуру для спортивного туризму та створювати нові маршрути та можливості для туристів. Таким чином, спортивний туризм на півдні України має потенціал для подальшого розвитку та приваблює все більше туристів з усього світу.

6. У третьому розділі кваліфікаційної роботи проаналізовано використання міжнародного досвіду розвитку спортивного туризму та розроблено альтернативну програму спортивного туру на Півдні України. Розвиток спортивного туризму на Півдні України під час війни 2022 є важливим завданням, що потребує уваги та зусиль з боку держави та приватного сектору. Незважаючи на виклики, які ставить перед собою війна, спортивний туризм може стати ефективним інструментом розвитку туристичної галузі та сприяти підвищенню економічного рівня регіонів.

Південна Україна має багатий природний та культурний потенціал для розвитку спортивного туризму, включаючи чудові пляжі, заповідники, каньйони, гори та річки, які можуть бути використані для проведення різних видів спортивних змагань та активного відпочинку. Одним з ключових факторів успішного розвитку спортивного туризму є створення відповідних умов для його здійснення, включаючи інфраструктуру, послуги та безпеку. Національна влада, місцеві органи самоврядування та приватні інвестори повинні співпрацювати для створення відповідних умов для здійснення спортивних турів на Півдні України.

Крім того, необхідно залучати експертів з питань спортивного туризму та маркетингу для розробки ефективних стратегій реклами та просування спортивних турів на міжнародному та внутрішньому ринках. Взагалі, розвиток спортивного туризму на Півдні України під час війни 2022 є важливим кроком до зміцнення економіки регіонів та стимулювання туристичного потоку.

7. Запропоновано альтернативну програму спортивного туру на Півдні України одеським туристам, «Yoga tour» на 10 осіб, на три ночі в Одеській області. До цього туру входить: переїзд до рекреаційного комплексу «Маямі клуб» у с. Маяки, проживання, йога на березі річки, тренування з фітнес-тренером на свіжому повітрі: розминка, вправи для всіх груп м'язів, стретчінг, сплав на каяках по річці Дністер, сплав до Національного природного парку «Нижньодністровський».

Завдяки цьому туру туристи зможуть трохи відволіктися від воєнного конфлікту, відпочити на річці, порибалити та розслабитися в оточенні природи та духовного єднання під час заняття його та тренуваннями на повітрі, а також добре провести свій час у місцевих банях.